

הנחיות למעסיק – נגיף הקורונה

רמת גן, ט"ו אדר, תש"פ
11 במרץ 2020

לכבוד

מכרים/ות, ידידים/ות ולקוחות המשך

הנדון: נגיף הקורונה - הנחיות עדכניות

בהמשך לעדכון הראשוני ששלחנו לכם זה מכבר, ועוד בימים הראשונים של התפרצות המחלה בעולם, הרינו להביא לידיעתכם מספר עדכונים בנושא:

לתשומת לב- משרדנו מנהל קו חם לצורך מענה על שאלות המתעוררות בנושא מחלת הקורונה והשלכתה על יחסי העבודה, מוזמנים לפנות אלינו!!

דוא"ל הקו החם coronaupdates@ysl-law.com
טלפון הקו החם 03-5757712, 054-9777220

1. הרחבת חובת הבידוד

בהתאם להנחיות עדכניות של משרד הבריאות, החל מיום 9.3.2020, כל אזרח ישראלי השב לישראל **מכל יעד בעולם**, יידרש להיכנס לבידוד ביתי למשך 14 ימים ממועד חזרתו לישראל.

2. מעסיקים – אפשרות להוצאת עובדים לחל"ת

המוסד לביטוח לאומי ולשכת התעסוקה פרסמו בימים האחרונים הנחיות לפיהן עובדים שיוצאו על ידי מעסיקיהם לחופשה ללא תשלום בת 30 ימים לכל הפחות, נוכח התפרצות נגיף הקורונה וצמצום העבודה כתוצאה מכך, יהיו זכאים לקבלת דמי אבטלה. פרטים ותנאי הזכאות-

באתר המוסד לביטוח לאומי – [ראו כאן](#)
ובאתר לשכת התעסוקה – [ראו כאן](#)

לפיכך, בהתאם לנסיבות, ניתן לשקול להוציא את העובדים לחל"ת, עד לתום תקופת המשבר.

3. הורים לילדים בבידוד - שימו לב להנחיה העדכנית

כאמור במזכר הקודם, משרד הבריאות פרסם הוראה לפיה הוא מעניק בזאת תעודת מחלה לפי חוק דמי מחלה, תשל"ו-1976 לכל עובד שנעדר מעבודתו עקב שהיה בבידוד בהתאם להוראות צו בידוד הבית.

תעודה זו עודכנה בימים האחרונים, כך שחלה גם לעניין חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד) תשנ"ג-1993, לגבי **עובדים הנאלצים להעדר מהעבודה נוכח שהות עם ילד הנדרש לבידוד בית**. גם לעניין זה, נדרש העובד להגיש למעסיק הצהרה מתאימה (ראו באתר משרד הבריאות - [כאן](#))

הנחיות למעסיק – נגיף הקורונה

4. איסור התקהלות

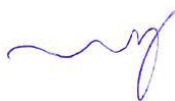
אסור לקיים בארץ התקהלות מאורגנת בהשתתפות 100 איש ומעלה למעט הפגנה שניתן לה אישור כדין או אם התקבל אישור מיוחד כמפורט בצו.

5. מתמחים במשפטים – נדחו ראינות הקבלה ב-3 חודשים

לשכת עו"ד פרסמה בימים האחרונים הנחיה המחייבת את כל משרדי עורכי הדין לדחות את הראיונות להתמחות, אשר היו אמורים להיערך בימים אלה, ל 9 ביוני 2020, וזאת כדי לצמצם את הסיכון להפצת המחלה.

נוסיף להתעדכן ולעדכןכם. מאחלות לכולנו בריאות טובה ואיתנה!!

בכבוד רב,

עינת כרמי-ברק, עו"ד
יעקב סלומון, ליפשיץ ושות'

הנחיות למעסיק – נגיף הקורונה

רמת גן, ט"ו שבט, תש"פ
10 בפברואר 2020

לכבוד

מכרים/ות, ידידים/ות ולקוחות המשרד

הנדון: נגיף הקורונה- הנחיות למעסיק

עקב התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהמאמץ למנוע, ככל שניתן, את התפשטותו בישראל הוציא משרד הבריאות הנחיות כדלקמן:

1. צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש 2019)(בידוד בית) (הוראת שעה), התש"ף –

2020 הקובע חובת בידוד בבית מגורים או במקום אחר שבו ניתן לקיים את תנאי הבידוד לכל אחד מאלו:

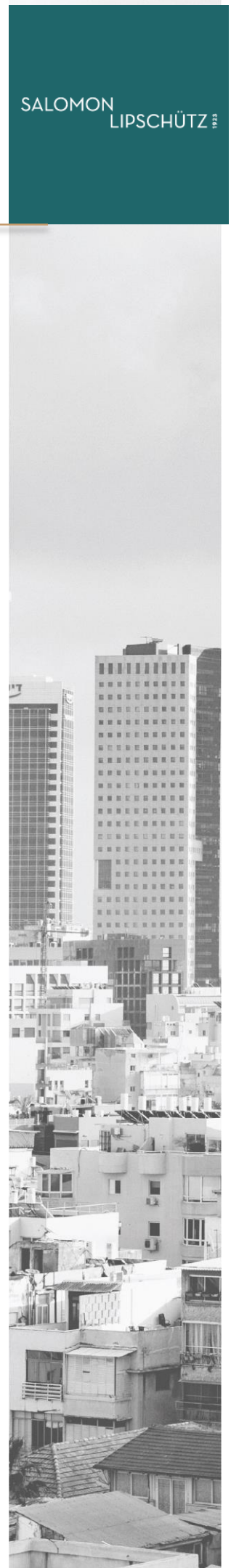
- א. כל אדם שהגיע לישראל, לרבות דרך מדינה אחרת, לאחר שהייה בסין במהלך 14 הימים האחרונים לפני הגעתו לישראל;
- ב. כל מי שהיה במגע הדוק¹ עם חולה עם ממצא מעבדתי חיובי לנגיף;
- ג. כל מי שרופא קבע לגביו כי היה במגע הדוק עם חולה כאמור לעיל ב-14 הימים האחרונים.

ככלל, הבידוד יהיה לתקופה של 14 ימים ממועד השהייה האחרונה בסין לגבי מי שחזר מסין או 14 ימים מיום המגע האחרון עם חולה. ביום ה-15 לאחר מועד השהייה האחרונה בסין/ המגע האחרון וככל שלא התפתחו תסמינים, ניתן לחזור לפעילות רגילה.

2. צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש 2019)(הוראות למעסיק של עובד בבידוד

בית)(הוראת שעה), התש"ף – 2020, הקובע כי מעסיק של עובד בבידוד לא ידרוש ממנו ולא יאפשר לו כניסה למקום העבודה במהלך תקופת הבידוד, אף אם העובד ביקש זאת.

¹ מגע הדוק עם חולה ייחשב כל אחד מאלה: חשיפה במוסד רפואי לחולה; עבודה בסמוך לחולה או שהייה בכיתה עם חולה; נסיעה עם חולה בכל אמצעי תחבורה ובמרחק של עד שני מושבים ממוקם מושב החולה; בני ביתו של חולה; כל מגע קרוב עם חולה שמעלה חשש להידבקות.

הנחיות למעסיק – נגיף הקורונה

הצו מחייב עובד בבידוד למסור למעסיקו בהקדם האפשרי הודעה על כך שעליו לשהות בבידוד ועל תקופת הבידוד, ואוסר על פיטורי עובד בשל היותו בבידוד. יודגש כי "עובד בבידוד" כולל כל מועסק- ללא תלות ביחסי עבודה, לרבות מתנדב ונותן שירותים בחצריו של מעסיק.

3. במקביל להוצאת הצווים, הוציא ראש שירותי הבריאות במשרד הבריאות הוראה לפיה הוא מעניק בזאת תעודת מחלה לפי חוק דמי מחלה, תשל"ו-1976 לכל עובד שנעדר מעבודתו עקב שהיה בבידוד בהתאם להוראות צו בידוד הבית. תעודת מחלה זו תעמוד בתוקפה ביחס לתקופה עליה הצהיר העובד בהתאם לנוסח הצהרה אישית של עובד המצורף להודעת ראש שירותי הבריאות.

4. נדגיש:

- 4.1. בשלב זה ינכזו עלויות ימי המחלה בשל שהיה בבידוד בימי המחלה של העובד. השאלה הנוגעת לעובדים שלא צבורה לרשותם ימי מחלה ו/או שאלת ניכוי ימי מחלה עקב הוראות השעה - מצויה כעת בבדיקה של ועדה בינמשרדית.
- 4.2. נכון למועד זה- תוקפם של הצווים הוא עד ליום 2.3.2020.
- 4.3. משרד הבריאות הוציא הנחיות לפעולה במקרה שמתגלים תסמינים לחוזרים מהמדינות הבאות: תאילנד, יפן, הונג קונג, סינגפור, מקאו, דרום קוריאה וטיוואן, ואף קרא לציבור לשקול את נחיצות הנסיעות ליעדים אלו. עם זאת- בידוד בית נדרש אך ורק לחוזרים מסין.

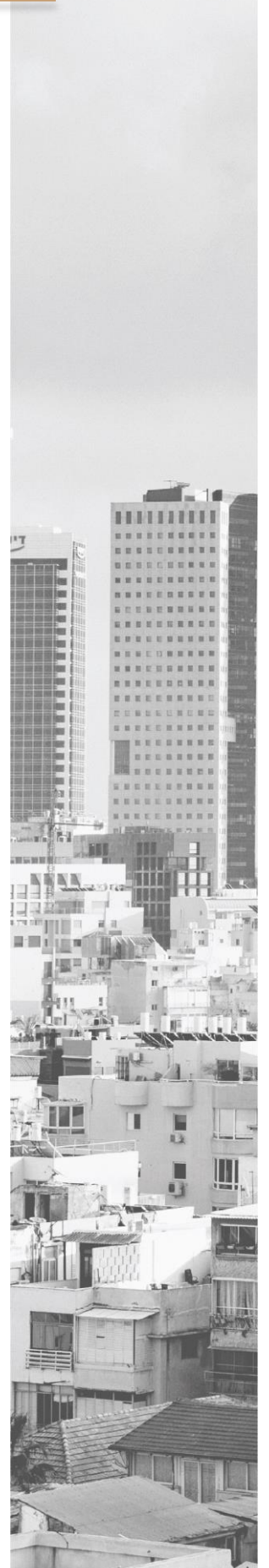
אנו נמשיך לעקוב ונעדכן ואנו כאן לסייע לכם בכל שאלה נקודתית בנושא.

בברכת "רק בריאות"!!

בכבוד רב,

עינת כרמי-ברק, עו"ד
יעקב סלומון, ליפשיץ ושות'

הנחיות למעסיק – נגיף הקורונה

11 במרץ 2020

לכבוד
מכרים/ות, ידידים/ות ולקוחות המשרד

הנדון: נגיף הקורונה - ביטול חוזה או התחייבויות חוזיות בטענת "כח עליון"

מגפת הקורונה, שהחלה במחוז חוב"י בסין, ממשיכה להתפשט. מעבר להשלכות שיש לה על בריאות הציבור היא בעלת השפעה עמוקה ורוחבית על החיים המסחריים, העסקיים וההסכמיים בישראל ובעולם כולו. כחלק מהניסיון למגר את הקורונה, מוטלות מגבלות קשות על חופש התנועה של אנשים וסחורות ברחבי העולם וצדדים להתקשרויות חוזיות מוצאים את עצמם חסרי יכולת לקיים את התחייבויותיהם החוזיות במועד או בכלל, בנסיבות שלא הם גרמו להן, הן אינן בשליטתם והם לא יכלו לצפות אותן מראש (מה שנהוג לכנות "כוח עליון" (force majeure); מצד שני, אחרים מוצאים את עצמם חסרי רצון להמשיך בביצוע חוזים שהפכו בלתי כדאיים כלכלית או בלתי רצויים מבחינתם בשל אותו שינוי נסיבות בדיוק.

מה הדין במקרים כאלו? מי נושא בתוצאות המשפטיות של אי קיום חוזה בנסיבות של "כוח עליון"? האם אי קיום כזה הוא "הפרה" המקנה לצד השני פיצויים בגין הנזק שנגרם לו כתוצאה מההפרה? האם צד לחוזה חייב להמשיך ולקיים חוזה שהפך להיות בלתי כדאי או בלתי רצוי בנסיבות שאינן בשליטתו?

הדין מציע מספר חלופות אפשריות למצבים אלו. נסקור אותן בקצרה להלן.

פתרון אפשרי מצוי בסעיפי "כוח עליון" שחלק לא מבוטל מהחוזים העסקיים כוללים בתוכם ואשר לפיהם, אי קיום התחייבות חוזית כתוצאה מנסיבות שהוגדרו מראש בחוזה כ"כוח עליון" (כגון: מלחמה, שביתה, אסונות טבע, מגיפה, החלטות ממשלה, ועוד) לא יהווה הפרה ולא יקנה לצד השני את הזכות לבטל את החוזה ו/או זכות לפיצויים בגין הנזק

הנחיות למעסיק – נגיף הקורונה

שנגרם בשל ההפרה². קיום סעיף "כוח עליון" בהסכמים עשוי לסייע מאוד לצד המבקש "להפר" חוזה עליו חתם או להתגונן מפני ניסיון לבטל את החוזה ו/או לתבוע פיצויים, וזאת

בכפוף לכך שבתי המשפט יכירו בכך שמגיפת הקורונה היא אכן "כוח עליון". נציין כי, בעבר בתי המשפט פירשו סעיפי כוח עליון בצמצום, ולא נטו להכיר גם באירועים קיצוניים כ"כוח עליון". ואולם, לאור היקף המגיפה וההשפעה הגלובלית שלה, יש להניח כי בתי המשפט בישראל יושפעו מקביעות בעניין זה ברחבי העולם³.

חשוב לזכור כי לא קיים סטנדרט הקובע במדויק מה ייחשב "כח עליון", והכל תלוי בנסיבות המקרה (גישה זו ניתן למצוא גם בפרשנות בתי המשפט בארה"ב). אירועים כמו התפרצות הר געש, שריפה או שיטפון או אירועי טרור - עשויים במקרה אחד להיחשב ככח עליון, ובמקרה אחר לא. בתי המשפט אף קבעו כי ביחס למדינת ישראל - מלחמה הינה גורם צפוי שלא ניתן להחשיבו ככח עליון (ע"א 78/715). כלומר, השאלה מה נחשב ככח עליון לא בהכרח תיבדק מבחינה אובייקטיבית, אלא שהיא תלויה בנסיבות ובמדינה הספציפית הגם שכפי שצינו לעיל, כיוון שעסקינן בתופעה גלובלית, יש להניח שבתי המשפט בישראל יושפעו מקביעות בנושא זה ברחבי העולם. בשנת 2002 כאשר פרצה מגפת הסארס היו פסיקות סותרות בעולם בשאלה אם היא בגדר כוח עליון.

ככל שהצדדים עצמם הגדירו בהסכם מהו אותו אירוע אשר יהיה כפוף להגנה של "כח עליון", יבדוק בית המשפט האם משבר הקורונה נופל תחת אותה הגדרה לה הסכימו הצדדים מראש בעת כריתת החוזה⁴. דיני החוזים הינם, כידוע, מנגנון להקצאת סיכונים ולפיכך, ככלל, התחייבויות הצדדים נקבעות במסגרתו. עד עתה, בתי המשפט שבו וחזרו על העיקרון כי חוזים יש לכבד וקבעו כי כמעט כל אירוע ניתן לצפייה אך כפי שצינו, לרוב מדובר בהגדרה סטנדרטית של מקרים שכיחים ביותר, וספק רב אם בתי המשפט יקבעו כי הצדדים צפו משבר בסדר גודל כזה.

מקום בו לא קיים סעיף של "כח עליון", בחוזים אשר כפופים לדין הישראלי, עדיין קיימת אפשרות לביטול התחייבויות של צד לחוזה, וזאת בהתאם להוראות סעיף 18 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970 אשר לפיו צד לחוזה רשאי להשתחרר

³ שלטונות סין כבר הוציאו ביחס למגפת הקורונה אישורי "כוח עליון" אותם מציינים היצרנים הסינים לכל דורש.

⁴ ע"א 6916/04 בנק לאומי לישראל בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 18.2.2010).

הנחיות למעסיק – נגיף הקורונה

מהתחייבותיו על פי החוזה אם ביצוע החוזה הפך בלתי אפשרי כתוצאה מהתרחשותו של מאורע חריג שלא היה ניתן לצפות אותו ("טענת סיכול").

עד כה, הנטייה המקובלת בפסיקה בישראל הייתה לצמצם את היקפה של טענת סיכול על ידי הקביעה שכמעט כל מאורע, ויהא חריג והקיצוני ביותר, ניתן לצפייה מראש.⁵ כך לדוגמא, בתי המשפט לא הכירו במצבי חירום הנובעים מפריצת מלחמה, פגיעה קשה של מזג האוויר וכו' כאירוע מסכל. מכאן, שחוזה יכול להיחשב כמסוכל רק אם לא ניתן היה לצפות בפועל או בכוח את הנסיבות המסכלות. יחד עם זאת, קיימת מגמה לבחון האם ניתן היה לצפות את היקף ההשפעה של אותו אירוע חריג ולא את עצם התרחשותו.⁶

עם קבלת טענת סיכול, יהא הצד המפר מוגן מפני סעדים של אכיפת החוזה או פסיקת פיצויים בגין הפרתו. יחד עם זאת, המפר לא יהא זכאי להגנה מפני החובה להשיב את הכספים ששולמו לו טרם הפרת ההסכם או מהחובה לשלם פיצויי הסתמכות עבור אותן הוצאות שהוצאו לצורך מימוש ההסכם.

אפשרות נוספת היא כי בתי המשפט יחילו את דוקטרינת "הביצוע בקירוב" אשר פותחה במשפט האנגלי ואומצה בפסיקתו של בתי המשפט בישראל.

הרעיון העיקרי שביסוד דוקטרינה זו הוא כי יש לחתור, ככל הניתן, לקיום החוזה ולהגשמת המטרה העומדת ביסודו, גם אם מתברר בהגיע שעת ביצועו כי אין אפשרות לקיימו ככתבו וכלשונו. דוקטרינת הביצוע בקירוב, כמו גם עיקרון תום הלב, שהוא עיקרון על בדיני החוזים הישראליים, מאפשרים לבית המשפט במקרה כזה לערוך שינויים בדרכי ביצועו של החוזה על מנת לקיימו.

עוד אפשרות היא החלת סעיף 79 לאמנת האו"ם למכר טובין בינלאומי, המכסה חלק מהסחר הבינלאומי, אשר נקלט במשפט ישראלי במסגרת חוק המכר (מכר טובין בינלאומי), תש"ס-1999, לפיו צד יהיה פטור מתשלום פיצוי לצד האחר בשל אי קיום החוזה, אם יוכיח הראשון כי בשל נסיבות שאינן בשליטתו ולא ניתן היה לצפות אותם באופן סביר במועד החתימה על ההסכם, או למנוע אותם או למנוע את תוצאותיהם - לא קויים ההסכם.

⁵ ע"א 715/78 כץ נ' נצחוני מזרחי בע"מ (פורסם בנבו, 13.9.1979).

⁶ ע"א 6328/97 רגב נ' משרד הביטחון (פורסם בנבו, 23.11.2000).

הנחיות למעסיק – נגיף הקורונה

ניתן לסכם ולומר, כי צד לחוזה שנאלץ להפר את התחייבויותיו החוזיות בשל מגיפת הקורונה יוכל להסתמך על כמה סוגים של טענות משפטיות כדי להגן על עצמו מפני התוצאות המשפטיות של הפרת החוזה וכי קיימת אי וודאות בשאלה עד כמה יהיו בתי

המשפט בישראל מוכנים להכיר במגיפת הקורונה כ"כוח עליון" או כ"אירוע מסכל" או כאירוע שחל עליו סעיף 70 לאמנת האו"ם למכר טובין בינלאומי, או כאירוע שתחול עליו דוקטרינת ה"ביצוע בקירוב" ועד כמה בתי המשפט בישראל יושפעו ויאמצו את הקביעות שייצאו מלפני בתי משפט שונים ברחבי העולם.

נציין כי האמור במזכר זה אינו מתיימר להיות חוות דעת משפטית או תחליף לחוות דעת משפטית ואנו ממליצים לפנות אלינו בכל שאלה או בעיה קונקרטיית בעניין זה.

נשמח לעמוד לרשותכם

בברכה,

אורי קסיר, עו"ד

נרדה בן-צבי, עו"ד

